

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права
«Затверджую»

052	«Політологія» «Політичний менеджмент»	Сторінка 1 з 4
-----	--	----------------

Завідувач кафедри

/Перегуда Є.В./

19 червня 2021 р.

Розробник силябуса

/Перегуда Є.В./

СИЛАБУС

Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОКФ6
2) Навчальний рік: 2021-2022
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна, заочна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОПП «Політичний менеджмент»»
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
9) Семестр: III
11) Контактні дані викладача: завідувач кафедри, д.п.н., проф. Перегуда Євген Вікторович, Контакти: (044)261-55-73; (097)396-92-60; pereguda.iev@knuba.edu.ua. Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 .
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити: «Ділова іноземна мова», «Правознавство», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Вступ до спеціальності», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Історія політичної думки України»
14) Мета курсу: оволодіння складовими сучасного інструментарію політичної науки, сучасними теоріями становлення та функціонування політичних інститутів суспільства, знаннями щодо закономірностей та особливостей розвитку ключових політичних інститутів, формуванні вмінь щодо вимірювання та оцінки їх розвитку.

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Обговорення під час занять, тестування, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК01 СК01 СК02 СК04 СК05 ДСК1

Завідувач кафедри

_____ /Перегида Є.В./

19 червня 2021 р.

Розробник силабуса

_____ /Перегида Є.В./

СИЛАБУС

Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОКФ6
2) Навчальний рік: 2021-2022
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна, заочна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОПП «Політичний менеджмент»»
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
9) Семестр: III
11) Контактні дані викладача: завідувач кафедри, д.п.н., проф. Перегида Євген Вікторович, Контакти: (044)261-55-73; (097)396-92-60; pereguda.iev@knuba.edu.ua. Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 .
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити: «Ділова іноземна мова», «Правознавство», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Вступ до спеціальності», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Історія політичної думки України»
14) Мета курсу: оволодіння складовими сучасного інструментарію політичної науки, сучасними теоріями становлення та функціонування політичних інститутів суспільства, знаннями щодо закономірностей та особливостей розвитку ключових політичних інститутів, формуванні вмінь щодо вимірювання та оцінки їх розвитку.

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Обговорення під час занять, тестування, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК01 СК01 СК02 СК04 СК05 ДСК1

2.	ПРН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	Обговорення під час занять, контрольна робота, есе, тестування	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК ЗК07 СК01 СК02
3.	ПРН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК ЗК01 СК01 СК02 СК04 СК05 ДСК1
4.	ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК ЗК01 ЗК06 ЗК07 СК02 СК04 СК05 ДСК1
5.	ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК ЗК06 СК01 СК02 СК04 СК05
6.	ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК ЗК06 СК01 СК02 СК04
7.	ДПРН1. Вміння готувати пропозиції стосовно розгляду, ухвалення й утілення в життя політичних рішень .	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Практичні заняття, СРС	ІК ДСК1
8.	ДПРН3. Вміти розробляти рекомендації щодо формування планів розвитку населених пунктів, просторового планування та забудови міст.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, есе	Практичні заняття, СРС	ІК ДСК1

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- основні етапи становлення інституціоналістських досліджень у політичній науці;
- динаміку поняття політичного інституту;
- специфіку неоінституціоналістського підходу в політології;
- основні напрями неоінституціоналізму;
- основні сучасні політичні інститути;
- основні характеристики держави як головного інституту політичної системи;
- класифікацію форм державного правління, державного устрою та політичних режимів;
- основні характеристики інститутів виконавчої влади;
- характеристики недержавних інститутів політичної системи;
- процесуальні виміри політичних інститутів;
- співвідношення інститутів регіонального управління;
- засади функціонування інститутів просторового планування.

вміти:

- застосовувати основні положення неоінституціоналізму при аналізі політичної системи;
- використовувати індекси вимірювання політичних інститутів;
- визначати форми державного правління, державного устрою та політичний режим конкретної держави;
- пояснювати причини та джерела динаміки конституційних засобів регулювання відносин між основними політичними інститутами;

- визначати тип партійної системи країни;
- охарактеризувувати стан та перспективи розвитку громадянського суспільства в конкретній країні;
- прогнозувати подальший розвиток політичних інститутів, ґрунтуючись на використанні індексів їх вимірювання;
- застосовувати концепції інституційного розвитку при розв'язанні проблем просторового планування на місцевому рівні.

16) Структура курсу

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
44	42		1	79	Іспит
Сума годин:					165
Загальна кількість кредитів ECTS					5,5
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:					86 (2,87)

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

- Тема 1. Поняття політичного інституту.
- Тема 2. Теоретико-методологічні засади вивчення політичних інститутів
- Тема 3. Держава як центральний інститут політичної системи.
- Тема 4. Недержавні політичні інститути
- Тема 5. Інститути прямої демократії.
- Тема 6. Інші інститути у сфері протікання політичних процесів та політичної комунікації.
- Тема 7. Інститути в сфері регіонального та місцевого управління

Практичні:

- Заняття 1. Поняття політичного інституту.
- Заняття 2. Теоретико-методологічні засади вивчення політичних інститутів
- Заняття 3. Держава як центральний інститут політичної системи.
- Заняття 4. Недержавні політичні інститути
- Заняття 5. Інститути прямої демократії.
- Заняття 6. Інші інститути у сфері протікання політичних процесів та політичної комунікації.
- Заняття 7. Інститути в сфері регіонального та місцевого управління

Контрольна робота

1. Політичний інститут як нормативний порядок: функції, організаційна, статусно-рольова структура.
2. Типологія політичних інститутів.
3. Формальні та неформальні політичні інститути.
4. Інститути та інституції: проблема розрізнення понять.
5. Інституційна стабільність.
6. Інституційна криза: прояви, причини, шляхи подолання.
7. Інституціоналізація політичного процесу: основні етапи.
8. Деінституціоналізація: причини, сутність, сценарії.
9. Неоінституціоналізм: становлення, характеристика, основні напрями.
10. Історичний інституціоналізм.
11. Інституціоналізм раціонального вибору.
12. Соціологічний інституціоналізм.
13. Сучасні тенденції розвитку держави як політичного інституту.
14. Інституційні передумови ефективності державного управління.
15. Форми державного правління.
16. Поняття та інституційні виміри політичних режимів.
17. Правові та політичні засади інституту глави держави в Україні.
18. Внутрішня структура інституту виконавчої влади України.
19. Конституційно-правові засади інституту парламентаризму в Україні.
20. Структура інституту парламентаризму в Україні.
21. Групи інтересів в політиці.
22. Патрон-клієнтельний характер української політики.
23. Громадянське суспільство: інституційні виміри.
24. Типологія інституцій громадянського суспільства.
25. Політична партія як політичний інститут.

26. Інститут виборів: функції, нормативно-правове регулювання, типологія, стадії виборчого процесу.
27. Політична відповідальність органів державної влади.
28. Політична відповідальність недержавних політичних інституцій.
29. Інститут регіонального управління в Україні.
30. Поняття та форми державного устрою.
31. Інституційний вимір місцевого самоврядування в Україні.
32. Централізація та децентралізація як інституційні механізми вдосконалення регіональної політики.
33. Інститути електронного врядування.

18) Основна література

I. Підручники та навчальні посібники

I.1. Макарин А.В., Стребков А.И. Теория и история политических институтов: Учебное пособие для вузов. Изд-во С.-Петерб. гос. ун-та, 2008. 320 с. URL: <https://refdb.ru/look/1379788-pall.html> (дата звернення: 05.01.2020).

I.2. Пахарев А.Д. Политичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. К.: ПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. 182 с. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/Political_institutions_131.pdf (дата звернення: 05.01.2020).

I.3. Перегуда Є.В. Політичні ідеї представників неонституціоналізму. *Андрущенко Т.В., Бабкіна О.В., Горбатенко В.П. та ін. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2016. Т. I. С. 14-36.* URL: https://www.academia.edu/35011828/Політична_думка_XX_початку_XXI_століть_методологічний_і_доктринальний_підходи_підручник_у_2-х_т._за_заг._ред._Н._М._Хоми_Т._В._Андрущенко_О._В._Бабкіна_В._П._Горбатенко_та_ін._Львів_Новий_Світ-2000_2016_Т._I._516_с (дата звернення: 01.12.2019).

I.4. Політична опозиція: навч. посіб. За заг. ред. В.А. Гошовської, К.О. Ващенко, Ю.Г. Кальнища. К.: НАДУ, 2013. 208 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/d380c187-149b-46fa-b1b5-594411a5b7b9.pdf (дата звернення: 05.01.2020).

I.5. Сушинський О. І. Центральні органи виконавчої влади: статус та організація діяльності: Навч. посіб. Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2004. 77 с. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/SYSHINSKIY_2004.pdf (дата звернення: 01.12.2019).

I.6. Устинович Е.С. Политические институты зарубежных стран: Учебное пособие. КноРус, 2020. 332 с. URL: <https://www.knorus.ru/catalog/politologiya-mezhdunarodnye-otnosheniya/512753-politicheskie-instituty-zarubezhnyh-stran-bakalavriat-i-magistratura-uchebnoe-posobie/> (дата звернення: 05.01.2020).

I.7. Чабанна М. Політичні партії і партійні системи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: НаУКМА, 2010.

II. Нормативно-правові акти

II.1. Конституція України у редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401=VIII [Електронний ресурс] //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 01.09.2018).

II.2. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 р. № 4061-VI із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4061-17/sp:max100> [дата звернення: 06.07.2018].

II.3. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 р. №794-VII, редакція від 27.12.2019 р. *Відомості Верховної Ради*. 2014. №13. Ст. 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (дата звернення: 01.12.2019).

II.4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. №280/97-ВР із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/sp:max100> [дата звернення: 06.07.2018].

II.5. Закон України «Про місцеві вибори» від 14 липня 2015 р. № 595-VIII із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19/sp:max100#n1742> [дата звернення: 06.07.2018].

II.6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення: 01.08.2018).

II.7. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 р. №2365-III, редакція від 18.10.2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №23. Ст. 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14> (дата звернення: 01.12.2019).

II.8. Закон Української РСР «Про Президента Української РСР» від 05.07.1991 р. №1295-ХІІ, поточна редакція. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991, №33. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1295-12> (дата звернення: 01.12.2019).

II.9. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI із змінами [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/sp:max100/stru#Stru> (дата звернення : 01.08.2018).

II.10. Закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 р. № 2790-ХІІ із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12/sp:max100> (дата звернення : 01.08.2018).

II.11. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI із змінами [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17/sp:max100> (дата звернення : 01.08.2018).

19) Додаткові джерела

III. Базова література для підготовки до практичних занять та для виконання індивідуальних завдань

III.1. Алексєєнко І.Г. Політико-інституційний статус уряду в формах правління сталих демократій. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: ВІР УАН, 2011. Випуск 45. С. 576-585. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616#section-2> (дата звернення: 01.12.2019).

III.2. Батанов О.В., Кравченко В.В. Актуальні проблеми конституційної регламентації статусу територіальних громад в Україні у контексті зарубіжного досвіду. *Аспекти публічного управління*. 2016. № 1-2. С. 5-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplurp_2016_1-2_3 (дата звернення: 01.12.2019).

III.3. Бостан С. Поняття форми державного правліннята його історичні типи. *Влада. Людина. Закон*. 2011. №1. С. 22–36. URL: <http://vlz.in.ua/uploads/File/pdf/St/2011s/2011-1s/Bostan.pdf> (дата звернення: 05.01.2020).

III.4. Бунецький Л. Аспекти інституціоналізму в сучасній політичній науці: аналіз феномену "політичний інститут". *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія : Філософія. Політологія. 2009. №91/93. С. 60–63.

III.5. Гудин Р., Клингеманн Х.-Д. Политическая наука : новые направления. М. : Вече, 1999. С. 361–386. URL: <https://www.twirpx.com/file/220664/> (дата звернення: 01.12.2019).

III.6. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Досвід створення електронного уряду у Франції та можливості його використання в Україні. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: ВІР УАН, 2012. Випуск 58 (№3). С. 669-675.

III.7. Дацишин М., Керецман В. Институційне забезпечення регіональної політики та практика взаємодії органів влади в Україні. К. : Вид-во «К.І.С.», 2007. 102 с. URL: <https://rozvytok.in.ua/library/326-> (дата звернення: 01.12.2019).

III.8. Дюверже М. Политические институты и конституционное право. *Антология мировой политической мысли : в 5 т. Т. 2. Зарубежная политическая мысль. XX в.* М. : Мысль, 1997. С. 644–655. URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Hrestom/36.php (дата звернення: 01.12.2019).

III.9. Євтушенко О. Місцеве самоврядування – інститут громадянського суспільства та демократичної політичної системи. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*, 2009. №21. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/25726/14-Evtushenko.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.12.2019).

III.10. Зазнаєв О. Вторая молодость "долгожителя" : концепт "политический институт" в современной науке. *Проблемы политической науки*. Казань : Центр инновационных технологий, 2005. С. 3–29. URL: <http://www.ksu.ru/infres/politology/zaznaev.doc> (дата звернення: 01.12.2019).

III.11. Зазнаєв О. Классификации президентской, парламентской и полупрезидентской систем. *М. Фарукишин. Динамика политических систем и международных отношений*. Вып. 1. Казань : Казан. гос. ун-т им. В. И. Ульянова-Ленина, 2006. С. 186–210. URL: http://www.ksu.ru/f15/k2/sb_06/zaznaev2.rtf (дата звернення: 01.12.2019).

III.12. Зазнаєв О. Сравнительный метод в изучении форм правления URL: <http://ksu.ru/phil/images/zazns.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).

III.13. Зайцев А.В. Институциональный дизайн публичной политики и институционализация диалога государства и гражданского общества. *Политика, государство и право*. 2014. №7. URL: <http://politika.snauka.ru/2014/07/1768> (дата звернення: 07.02.2019).

III.14. Кармазіна М., Шурбована О. "Інститут" та "інституція" : проблема розрізнення понять. *Політичний менеджмент*. 2006. №4. С. 10–19. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/9611/02-Karmazina.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.12.2019).

III.15. Касьянов Г. В. Система владних відносин у сучасній Україні: групи інтересу, клани та олігархія. *Український історичний журнал*. 2009. Вип. 1. С. 160–180. URL: <http://history.org.ua/JournALL/journal/2009/1/12.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).

- III.16. Кафарський В.І. Політичні партії України: конституційно-правове регулювання організації та діяльності : [монографія]. К. : Логос, 2008. 560 с.
- III.17. Кохан Г.В. Явище політичної корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія. К.: НІСД, 2013. 232 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-12/Monogr_Kochan-c5915.pdf (дата звернення: 01.12.2019).
- III.18. Кристиневич С.А. Идентификация причин потерь институциональной эффективности на различных этапах жизненного цикла институтов. *Вестник БДУ. Сер. 3.* 2016. №1. С. 52-56. URL: <http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/172382/1/52-56.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.19. Кукарцев О. Институціональні механізми регіональної політики: централізація і децентралізація влади. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку.* 2007. №19. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/25331/17-Kukartssev.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.20. Кутырев Г.И. Неинституционализм рационального выбора: преимущества и внутренние противоречия. *Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики.* Тамбов: Грамота, 2012. №11(25). Ч. I. С. 107-111. URL: www.gramota.net/materials/3/2012/11-1/22.html (дата звернення: 01.12.2019).
- III.21. Литвин В. Етапи розвитку та різновиди напівпрезиденталізму в Україні (1991–2015 рр.). *Specyfika Procesu Politycznego w Krajach Europy Srodkowo-Wschodniej : Czynniki Konceptyjne i Instytucjonalne: Polsko-Ukrajnska Konferencja Naukowa.* Praca zbiorowa pod red. Zbigniewa Bialoblockiego i Anatoliya Romanyuka. Kutno, 2015. S. 119–124. URL: <http://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/sp.stages.ukraine.pdf> (дата звернення: 05.01.2020).
- III.22. Литвин В. Подвійна виконавча влада: теорія та практика європейського півпрезиденталізму. *Освіта регіону : політологія, психологія, комунікації.* 2009. №3. С. 25–33. URL: https://www.academia.edu/9964257/Подвійна_виконавча_влада_теорія_та_практика_європейського_півпрезиденталізму_Dual_Executive_Power_Theory_and_Practice_of_European_Semi-Presidentialism (дата звернення: 01.12.2019).
- III.23. Литвин В. Типи урядових кабінетів. *Політологічний вісник : Збірник наукових праць.* 2008. № 37. С. 123–138.
- III.24. Литвин В. Урядова стабільність : теоретико-методологічні засади дослідження. *Українська національна ідея : реалії та перспективи розвитку.* 2009. № 21. С. 117–122. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/25713/24-Lytvin.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.25. Лінц Х. Президентська система і парламентаризм. *Демократія: Антологія.* Упоряд. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2005. С. 802–826.
- III.26. Лісничук О. Неформальні аспекти інституційних трансформацій українського парламентаризму. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса.* 2014. №6(74). С. 164-176. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/lisnychuk_neformalni.pdf (дата звернення: 01.12.2019).
- III.27. Луцків О.М., Максимчук М.В. Інституційне середовище регіональної структурної політики. *Регіональна економіка.* 2014. №3. С. 37-47. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&_S21P03=FILE=&_S21STR=regek_2014_3_6 (дата звернення: 01.12.2019).
- III.28. Лясота Л. Соціальні мережі та неформальні практики у політичному дизайні пострадянських суспільств. *Політичний менеджмент.* 2006. № 4. С. 65-79. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/9610/06-Liasota.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.29. Максимець Б. Історія становлення інституту парламентаризму в Україні. *Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України.* 2009. Вип. 3. С. 202-208. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2009-3-26.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.30. Малиновський В.Я. Територіальна організація влади України: концептуальні засади трансформації. Луцьк: СПД Гадяк Ж. В., 2010. 451 с.
- III.31. Малкіна Г.М. Інститути політичної відповідальності як елементи системи стримувань і противаг. *Вісник КНУ.* 2010. №100. С. 48-51.
- III.32. Меркель В., Круассан А. Формальные и неформальные институты в дефектных демократиях. *Полис.* 2002. №1. С. 6-17. URL: <https://www.politstudies.ru/files/File/2002/1/Polis-2002-1-Merkel-Kruassan.pdf> (дата звернення: 01.12.2019); №2. С. 20-30. URL: <https://www.politstudies.ru/files/File/2002/2/Polis-2002-2-Merkel-Croissant.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.33. Молочко П. Сучасні інтерпретації політичних партій як інститутів політичної системи. *Політологічні та соціологічні студії: Т. XI. Теорія та історія політичної науки: світовий та національний*

- досвід : зб. наук. праць. Чернівці : Букрек, 2012. С. 274-287. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616#section-2> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.34. Москалюк М.Ф. Президентство в Україні: проблеми інституційного становлення, розвитку та функціонування. URL: <http://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/idea/article/view/474/462> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.35. Нестерович В.Ф. Конституційно-правові засади інституту лобювання: зарубіжний досвід та перспективи для України: Монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка 2010. 752 с. URL: https://www.academia.edu/38453919/Конституційно-правові_засади_інституту_лобіювання_зарубіжний_досвід_та_перспективи_для_України_Монографія (дата звернення: 01.12.2019).
- III.36. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. К.: Основи, 2000. 198 с.
- III.37. Норт Д. Пять тезисов об институциональных изменениях. URL: <http://old.research.by/pdf/1999n4r01.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.38. Панчак-Бялоблоцка Н. Політична структуризація парламентів у країнах Центральної Європи на рівні постійних комітетів. *Науковий часопис. Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова*. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Київ, 2010. Вип. 4. С. 175–184. URL: <https://kpn.npu.edu.ua/images/files/visnuk4.pdf> (дата звернення: 05.01.2020).
- III.39. Патрушев С. Институционализм в политической науке : Этапы, течения, идеи, проблемы. *Политическая наука*. 2001. №2. С. 146–186. URL: <http://pavroz.ru/files/patrushevinst.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.40. Перегуда Є. В. Виконавча влада України : Політико-правові аспекти модернізації : монографія. К. : Логос, 2013. 408 с.
- III.41. Рибій О. Неформальні політичні інститути: сутність, класифікація, результати діяльності. *Політменеджмент*. 2011. №1. С.34-42. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rybii_neformalni.pdf (дата звернення: 01.12.2019).
- III.42. Рибій О.В. Основні фактори інституціонального розвитку та моделі процесів інституціональної зміни. *Наукові записки НАУКМА*. 2010. Т.108. Політичні науки. С. 7-11. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3763/Rybii_Osnovni_factory.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 01.12.2019).
- III.43. Романюк А. Новий інституціоналізм та поняття інституту в політичній науці. *Вісник Львівського університету*. Серія : філософські науки. 2006. Вип. 9. С.190–199. URL: <http://politolog.at.ua/publ/1-1-0-12> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.44. Савчин М.В. Політичні партії та виборчі системи: спроби конституційної інженерії у контексті сучасного конституціоналізму. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2008. №3(13). С. 62-75. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1469/1/Savchyn_political%20parties.pdf (дата звернення: 01.12.2019).
- III.45. Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія : Дослідження структур, мотивів і результатів. К. : АртЕк, 2001. 224 с.
- III.46. Сьрьогіна С. Форма правління як базова категорія державного будівництва. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. Х., 2003. Вип. 6. С. 16–26. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/2799> (дата звернення: 05.01.2020).
- III.47. Сморгунів Л.В. Сравнительный анализ политико-административных реформ: от нового государственного менеджмента к концепции “governance”. *Полис*. 2003. №4. С. 50-58. URL: <https://www.politstudies.ru/files/File/2003/4/Polis-2003-4-Smorgunov.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.48. Стойко О.М. Структурні теорії інституційних змін. *Держава і право* : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. Вип. 46. С. 578–581. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/9159/101-Stoyko.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.49. Сухонос В.В. Динаміка сучасного державно-політичного режиму в Україні: антиномія демократизму і авторитаризму: Монографія. Суми: ВДТ «Університетська книга», 2003. 336 с. URL: <https://www.twigrx.com/file/1606502/> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.50. Татаренко Т. М. Институализация региональной политической власти. *Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць*. К., 2008. Вип. 12. С. 158–167. URL: <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=13> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.51. Фоміцька Н.В. Підходи до розкриття змісту поняття «інституціональні засади». *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 4(35). URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-4/doc/1/14.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- III.52. Хантингтон С. Политические институты: сообщество и политический порядок. Хантингтон С. Политический порядок в меняющихся обществах. М., 2004. С. 28–50. URL: http://yanko.lib.ru/books/politologiya/huntington-polit_poryadok-ru-a.htm (дата звернення: 05.01.2020).
- III.53. Чабанна М. Неінституційний підхід до аналізу процесу прийняття політичних рішень. *Політичний менеджмент*. 2010. №3(41). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2010_2_5 (дата звернення: 01.12.2019).

01.12.2019).

III.54. Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем. Львів : Тріада плюс, 2003. 325 с. URL: http://filelibsnu.at.ua/navchalno-metod/uchebniki/Shveda_Yu-Teoriya_politychnykh_partij_ta_partijnyx_.pdf (дата звернення: 01.12.2019).

III.55. Шляхтун П. Глава 8. Держава – головний інститут політичної системи суспільства. *Шляхтун П. Теорія та історія політичної науки*. К.: Либідь, 2002. С. 246–291. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-52.html> (дата звернення: 05.01.2020).

III.56. Pejovich S. The Effects of the Interaction of Formal and Informal Institutions on Social Stability and Economic Development. *Journal of Markets & Morality*. 1999. № 2. P. 164–181. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/ffff/6dbceeeae4d1ff97de26dc221017074c2f2b.pdf> (дата звернення: 05.01.2020).

III.57. Peters G. B. Institutional Theory: Problems and Prospects. *Political Science Series*. 2000. № 69. 28 p. URL: https://www.ihs.ac.at/publications/pol/pw_69.pdf (дата звернення: 01.12.2019).

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання				Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
Змістові модулі						
1	2	3	4			
15	20	10	10	15	30	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів (в т.ч. на Освітньому сайті КНУБА) на початку вивчення дисципліни.

2. Іспит може проводитись в усній або письмовій формі. Це визначається за домовленістю викладача та студентів.

3. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова екзаменаційна сесія.

4. Студент, який має менше 8 балів по двох змістових модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.

5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.

6. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та іспитів, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткова екзаменаційна сесія або додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616>